

5. Aug. 1830

FAKTA

Dato:

5. Aug. 1830

Sidetal:

Dagbog A, side 54 verso – 56 verso

Dagbogens placering:

Det kgl. Bibliotek NKS 2923, 4°

Omtalte personer:

Hans Severin Borthig

Herman Christian Collett

Peter Collett

Peter Collett

Anne Cathrine Elisabeth Collett, f.

Arbo

Jacob Feght

E.A. Fresquet

Anders Reiersen Juel

Carl von Linné

Trykt udgave:

Georg Nygaard: "Maleren Martinus

Rørbyes Rejsedagbog 1830",

København 1930, s. 72-74 (med

udeladelse af 5 linjer)

TRANSSKRIFTION

Jeg tilbragte Natten her og besaae

den 5 Aug

de nye opbyggede Dæmninger mod Floden samt Masovnen der er under Arbeide, da den ældre ikke skal have svaret til den Forhaabning Assesoren¹ havde gjort sig om den; han havde nemlig ladet den construeres efter en nye Model tvært imod Andres Raad og paastod siden at Grunden hvorfor den ikke var hensigtsmæssig var at Maalene ikke vare nøiagtige, omendskjøndt man overtlydede ham om det modsatte. Ved flere Leiligheder har jeg alt lagt Mærke til at Peter² ikke kan vel harmonere med Faderen; det gaar imidlertid dog temelig af da han ikke altid hører hvad Sønnen siger, og taler da om noget ganske andet. Med mig har ellers Manden haft meget at bestille siden min Ankomst til Budskerud og hans Iver for Kunsten gaaer saa vidt at han igaard begyndte at tegne efter Naturen, som da ikke faldt heldig ud, ligesaa lidet som han kunne [for] nogle Dage siden komme ud af at male Blade paa nogle Hauge- •55 recto• kjæppe hvormed han var ivrig beskjæftiget, med en Mindesteen over Linné³ maatte jeg hjælpe ham tilrette da han havde anspændt alle Kræfter, selv for at gjøre Pendsler men alt forgjæves, hans Forundring blev altsaa stor da han saa at jeg i Mangel af en fiin Pendsel blødt betjente mig af en Ryppefieder, som da strax i hans Øjne var det ypperligste Remedium. Om Morgenen tog jeg med Skyds til Hogsund hvorfra jeg paa en Baad roede ned af Elven til Drammen hvor jeg ankom ved Middags Tid. Omenskjøndt taaget Veier var Synet af de gamle Gjenstande mig behagelige, paa flere Steder fandt jeg mig dog fremed hvilket især var Tilfælde da jeg kom ved den afbrændte Magasinbod hvor nu intet findes uden Gruus og noget gamelt Pælværk. Efter min Ankomst gik jeg strax til Frue Collet⁴ og traf saavel hende som Christian⁵ friske, den sidste ifærd med snart at gifte sig.⁶ Efter at jeg en Tid havde fortalt hende om Bekjendte i Danmark og andet sligt, gik jeg ned til Kjøbmand Ficht⁷ hvor jeg traf Lendsmand Juul⁸ med hvem jeg havde Ting at afgjøre for Moder, i denne Mand hvormed vi havde haft saa meget at bestille fandt jeg en meget net og vel op- •55 verso• dragen Mand paa hvis Ansigt jeg synes at see Retskaffenheden præget, han indbød mig til sig næste Dag hvilket jeg ogsaa vil benytte mig af da Manden gefaldt mig meget godt. Paa en Tour rundt i Byen jeg gjorde med Christian fandt jeg flere Bekjendte og besaae den Sahl hos den gl: Lenstjener hvor jeg som Dreng havde siddet paa Skammelen og af de gl: Jomfru Benzoner⁹ lært at læsse. Tingene havde siden meget forandret sig og de gamle Søstre vare alle vandrede heden. Jeg gik siden ind i vores gl: Gaard hvor jeg giennemvandrede den heele Bygning og besaa hver en Krog der ei havde lidt under de mange Forandringer her var foregaaet. Haugen fandt jeg meget tilvoxen og forstorret. I Gaardsrumet kunde jeg ikke gjenkjende mig da flere Bygninger vare forandrede eller nedrevne, her var ogsaa komne et

Springvand midt i Gaarden som jeg ikke saa godt kjendte som det gamle Vandkar uden for Kjøkkendøren, og hvormed jeg saa mangen Gang havde kjørt med den gl: Simon til Elven for at hente Vand. Gjensynet af det Indre af Bygningen var ikke behageligt; det gl: Kjøkken •56 recto• fandt jeg forandret til Bryggers og den vante Trappe derfra op til Rødkammeret ogsaa anderledes, overalt hvor jeg kom hen var det ikke som før i Tiden, og ublid Behandling havde forandret alt, omendskjøndt jeg vel kunde gjenkjende de gamle Tapeter talte de dog nu anderledes til mig, da jeg saa fremede Væsener ved dem eller |ogsaa| fulkommen øde. Den gl: Kontoirbygning hvori jeg saa mangengang havde sat lyttende til den lille Stabels Historier om Uldre og Nissen var borte og isteden for vores Dukkestue og Stalde var der kommet Misbænke og Hauge. Jeg forlod saaledes ikke mit Fødested med Glæde og vilde under disse Omstændigheder ikke ønske os her igjen, saa meget desto mindre som man overalt i Byen træffer næsten lutter fremmede Mennesker ubekjendt med det fordums Liv der her var ført. Om Aftenen spadserede vi igjennem Byen for at gjense afdøde Bekjendtes Vaaninger og gik til Slutningen ud til hvor gl: Jordvei hvor alt var mere som før da den ikke havde været i Mennesker[s] Eje der gjerne forandrede. Det Hovedindtryk som jeg over[alt] •56 verso• fandt at bemægtige sig mig var en vis Følelse af Ubetydelighed jeg næsten fandt at alt havde Anstrøg af og blodt Byens smukke Beliggenhed og den deilige Omgivelse fandt jeg den samme omendskjøndt i smaae Ting ogsaa forandret. Aftenen tilbragte jeg hos Fru Collet ene med Christian og begav mig siden til mit Logie hos Gjæstgiveren Guner Røe¹⁰ hvor jeg alt ved min Ankomst havde truffet Her Bortie¹¹ fra Skeen tillige med en Fransman Fritze¹² hvilke begge vare Damppassagerer til Christiania hvor jeg gjorde [overstreget: deres] |hans| Bekjendtskab.

¹ Peter Collett.

² Peter Collett.

³ Carl von Linné.

⁴ Anne Cathrine Elisabeth Collett, f. Arbo.

⁵ Herman Christian Collett.

⁶ Herman Christian Collett blev 17. september 1830 viet til Louise Arveschoug.

⁷ Jacob Feght.

⁸ Anders Reiersen Juel.

⁹ Uidentificerede.

¹⁰ Uidentificeret.

¹¹ Hans Severin Borthig.

¹² E.A. Fresquet.

inngi Linn for fornordretelig fast uogaa end
flydelsz gaa fuch, da for fuch fuch louben nu
offand drettel. For dit bragte Matten for
y besaar drettelig den dng og bygd. Wommin
gaa med blodet samt Mastranen der nu inden
Arbitz, da den otter iltet, Lat gaa forvat
dit den forsaabing Affaforer samt gjod
sig om den gaa fuchd uumelig laded den iogtri
nu affar nu nye Model Modt i med Andras
Aad og gaa fuch siden at Grouden forfor den
iltet den forsigter moffig nu at Maalun iltet
nuwa forsigter, uumelig goudt man uumelig
fuch om dit Model fuch. Med flens Lachy fuch
for sig alt fast Model dit at Peter iltet den
med formonne med Lachy, dit gaa inu.
Lachy den uumelig og de fuch iltet altid forer
forer Linnun fuch, og Lachy den om Lachy goudt
andret. Med mig for iltet Model fast fuch at de
offalt fuchd uumelig Lachy dit at Lachy fuch og fuch
Lachy for Lachy goudt fuch med at fuch goudt be
goudt at fuch affar Lachy. fuch dit iltet fuch fuch
dijnd, sig fuch dit fuch fuch lachy uumelig fuch
Linnun in of at mala lachy gaa uumelig fuch

Lijge fornuet saa man iwing besygtigst med en 55
Mindstaa om dæmme maatte sig selv. saa betroth
de saa sandt udfønde alle besygtigst for at
gjøre sig selv men alle fornyttede, saad som
ring blang alle de stov de saa saad at jeg maagde
af en sin hand til blott betynde iwing of en ligg
pister, soude strag i sved spær naar det gæver
Lijge samdrum. En Medgæver by god med
Gode til Højsind fornyttede jeg saa en Læd vord
Læd of Hørs til vramme fornyttede andem med Mind
dygt til, Amislyndt klægt Hørs naar Hørs
af de gamle Hørslyndt mig besygtigst yde flæve
Hørslyndt jeg mig dygt fornyttede saad selv. for naar
Lijge de jeg saa vord de affvordte Hørslyndt
Læd fornyttede indet fænde fænde Gode jeg maagde
gæmalt Hørslyndt. Hørslyndt mig Hørslyndt jeg jeg
strag til Læd Hørslyndt y vord saad fænde saa Hørslyndt
fænde. den fænde fænde naar fænde at gænde sig.
Hørslyndt at jeg naar fænde fænde fænde en Hørslyndt
i Lædlyndt of Lædlyndt fænde gænde jeg med til Hørslyndt
Lædlyndt fornyttede vord Lædlyndt Lædlyndt Lædlyndt
fornyttede jeg fænde Lædlyndt at affvordt for nyttede
i Lædlyndt Hørslyndt fornyttede Hørslyndt saad maagde
at Hørslyndt fænde fænde maagde Lædlyndt of vord of.

dragen Mied saa fure Auspigt jeg feguar at saa
Luffaffangeden googst, saa ender mig til sig
uoffe dog indledt jeg ogsaa med taugtte mig
da Maendene gisfde mig meget godt. Saa nfr
Lous raufft; byan jeg gvoeds fund thustian
fandt jeg flere Balgonten og bafan den Daffes
den gl. Lous Gouas foor jeg foor drang feds
fiddat gen Balammenten og af da gl. Lous foor Bee
gouer lovt at foffe. Sine foor fants fider meget
forandret sig og da gamle Daffes waen alle
waendret feds. Jeg gid fider ind: nover gl.
Gaard foor jeg ginnamagtede den feds by.
Ming og bafan foor mig bog den si fund told
indes da anange lorde dringet foor nor foor
gaat. Jangre fandt jeg meget bliscen og
foofkord; Gaardvorned Luidt jeg idde gion
foudt mig da flere bygninge naar forand
vate allar ind waen, foor nar ogsaa Simon
at bygninge med; Gaarden foor jeg idde foor
gud, foudt foor det gamle Maendene inden foor
Egghandvoren, og foorved jeg saa mange gang
fants Eget med den gl. Simon til foor
foor at foudt Maend. Gensmaal af det Indes og
bygninge naar idde bafaglige idde gl. Luidt

56
Sandt jeg forandret til bryggers og den næste
Dagen døde og det skete med mig som andreledes
omvaldt som jeg som før var det alle som før
hides og ublid befandling fandt forværet alle
men jeg end jeg med sandt godhed og sandt
sagde og talte de dog sin androlad til mig
Da jeg saa fremmede Besøgere med dem alle
i fuldkommen fide. Den gl. Sultans Lygning for mig
saa mangen gang fandt sig til dem til den
alle Stabets Historier om Altra og Missen
var borte og i stedet for forværet Sultans
og talte med den Rødder Mestende og Sunde
og forled som andre alle med det/for dem alle
og vilde under disse Anstændigheder alle om de
for igennem, som migst det/om under som man
omvaldt. Lygning troffer næsten Lutter som
med Mestende i talende med det forværet
den der som var først. Den Sultans forværet
men igennem Lygning for at igennem af det. bejværet
Bevægelse og sig til Altra migst med det for
gl. Sultans som alt nu man som før de
de alle fandt over i Mestende sig den igennem
forværet. Det forværet migst som jeg om

findt at bemøgtige sig med en ind
tilbage af Abteystad og jeg næsten fandt
at alle fandt Guld og y. Med den gamle
Ladings og den skellige Original. findt
jeg den samme uundtlig: funder ting
og saa forandret. Allerede betragte jeg for
trik lottet med Christian og bogen mig
siden til mit Lige for Guld og sønner
Lige for jeg vil med mine Alene, funder ting
for jeg Bort for de her liggende med en træ
man dets gamle bygge var samfundet
til Christiania for jeg gæde som belygning
den til mig om Mogens for jeg er for
helt Alene med en træ til Bogen for
jeg fandt mig ganske for mig og i et
til at gæde til mit Journal for jeg
for mig Alene og belygning for jeg er for
til mit Alene for jeg for den det Alene
gæde mig til Guld og Lige til mig for
trik mig belygning for Lige og belygning
at stille og indtægter Lige. for belygning mig
for mig med Alene og med det for belygning
for mig for mig med Alene mig for jeg
den glade Lige for for Guld og Lige